

Ženy našich susedov, maďarské príslušníčky, za prítomnosti maďarských četníkov rozbali nám všetok domáci hnutelný inventár, ako nábytok a podobne.

Nechali sme tam 17 k. j. pozemkov, nový obytný dom v cene 58 000 Kč, chlievy a obilné skladište v cene 12 000 Kč, 30 q obilia, 50 q zemiakov, 10 q kukurice a väčšie množstvo zeleného krmiva pre dobytok.

Zápisnica ukončená, prečítaná a podpísaná.

Zapisovateľ a svedok:

J. Pecha, v. r.

strážmajster

Vypočúvaná:

Katarína D., v. r.

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., bez č.

172

19. december 1938, Zborov.

Hlásenie žandárskej stanice okresnému úradu v Bardejove o výpovedi Jozefa R. a jeho syna Benjamína R. o pomeroch v okupovaných Košiciach, o perzekúcii Nemaďarov a svojom vyhostení.

Oznamujem, že Jozef R. a jeho syn Benjamin R. udali:

Niekoľko dní po okupácii Košíc maďarským vojskom išiel Pinkas L. z Košíc so svojou dcérou po ulici a napadol ho maďarský vojak, ktorý mu dal niekoľko zaúch. Napadnutý sa ohradil proti takémuto počínaní, ale musel z miesta odísť, lebo by ho maďarskí vojaci ešte viac zbili. Maďarský dôstojník, ktorý bol prítomný pri incidente, vojakovi, ktorý bil Pinkasa L., blahoželal k jeho konaniu na ulici.

Každý z košických občanov alebo iných zo zabraného územia, ktorí dali alebo darovali nejakú čiastku na obranu čs. štátu, boli predvolaní na Policajné riaditeľstvo do Košíc. Tí, ktorí mali domovskú príslušnosť na okupovanom území, boli daní do väzenia, a tí, ktorí boli príslušní na iné miesto v Č-SR, museli sa do 24 hodín vysťahovať z okupovaného územia. Tak bol zatknutý rabin z Moldavy nad Bodvou, obchodník G. zo Šene pri Košiciach a iní.

Majiteľ taxika B. z Košíc dal pri mobilizácii č-s. vojsku k dispozícii motorové vozidlo a bol za to maďarským policajným riaditeľstvom zavretý na 24 dní.

Každý, kto nemal domovskú príslušnosť do Košíc, bol povinný sa prihlásiť na policajnom riaditeľstve a do 24 hodín musel opustiť Košice.

Na Policajné riaditeľstvo v Košiciach boli predvolaní rodičia, ktorí posielajú svoje deti do slovenských škôl. Dostali prísľub, že na školách sa bude vyučovať slovensky, ale hneď vzápätí boli nahováraní maďarskými úradníkmi, aby deti neposielali do slovenských škôl, pričom im pohrozili perzekúciou. Slovenské školy vôbec neboli otvorené.

Tak isto bolo aj s gymnáziom uršulinok. Jeden deň sľúbili, že bude slovenský vyučovací jazyk. Keď druhý deň deti prišli do gymnázia, budova bola zamknutá a sestry, ktoré na gymnáziu vyučovali, poslali na Slovensko.

V Košiciach boli tiež demonštrácie, pri ktorých demonštranti vykrikovali maďarsky:

„Munkát, kenyeret, vissza a czehekét. Mindent vissza.“ (*Prácu, chlieb, Čechov späť. Všetko naspäť.*) Polícia demonštrantov rozháňala a mnoho demonštrantov pozatvárala.

Každý zamestnávateľ, ktorý zamestnával osobu, ktorá nemala domovskú príslušnosť v Košiciach, bol povinný túto osobu ihneď prepustiť zo zamestnania a nikto nesmel prijať túto osobu do zamestnania.

Veliteľ stanice:
nečitateľný podpis, v. r.
vrchný strážmajster

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., č. 1329/38.

173

19. december 1938, Praha.

2. oddelenie Hlavného štábu č.-s. armády posielá MZV hlásenie Okresného úradu v Trebišove o útoku maďarských vojakov a obsadení obce Slanec.

Podľa hlásení Okresného úradu v Trebišove ze 14.20 hodín dnešního dňa, prekročili maďarské teroristické pluky a maďarské vojsko o 11.15 hodín maďarské hranice. Četníci a finanční stráž musela ustúpiť. Maďari obsadili Slanec, železniční stanici tamtéž a nachádzajú sa severovýchodne za železniční trati.

Jeden finančník byl zastřelen.

AMZV ČR, PrS, kr. 68, f. 9, č. 180764/V1-4/38

174

20. december 1938, Žilina.

List J. V., predtým kolonistky v obci Orávka – kolónia Slávikovo, farárovi Jozefovi Buroňovi do Veľkej Lipnice, slovenskej obci v Poľsku, o jej žiadosti, aby informoval príbuzných o utrpení rodákov na okupovanom území Maďarska.

Vysokovážený, veľadôstojný pán Buroň, rímskokatolícky farár, Lipniczka Wielka na Orawie, Poľsko.

Veľadôstojný pán!

Isteže sa ráčite rozpamätať, keď sme Vás v lete pred pár rokmi navštívili, keď žila ešte moja tetka Karolina F., rod O. V týchto dňoch sme dostali 7 rodín, utečencov z Maďarska (22 dospelých a 17 detí). Sú to Lipničania, kolonisti zo Slávikova (*Orávka*) pri Rimavskej Seči, z odstúpeného územia Maďarsku. Jeden (Lipničan) V. mi povedal ich strašnú kalváriu. Mnohých tam bili aj trýznili a v tej krutej zime ich vyhnali z vlastného majetku. Napísali im do priepustky, že odchádzajú zo svojej vôle (*önként*). Mesto ich tu vzalo do opatery. Žofia V., rod.